

Uctění památky pastora Karola Kulisze v Buchenwaldu.

V pátek 11. září 2020 se u krematoria bývalého koncentračního tábora v německém Buchenwaldu setkaly delegace diakonických organizací z Česka, Polska a Německa, aby uctily památku zde zavražděného pastora Karola Kulisze. Součástí společné bohoslužby bylo umístění pamětní desky na zdi komory smrti u krematoria.

Zakladatel slezských diakonických ústavů v Komorní Lhotce a v Dzięgielowu byl zde umučen a zavražděn 8. května 1940. Pamětní deska, zhotovena k 80. výročí historickou společností Hereditas, byla tak se zpožděním způsobeným covidovou pandemií odhalena biskupem seniorem Slezské církve evangelické augsburského vyznání Mgr. Janem Wacławkem spolu se zástupci Slezské diakonie, Diakonátu Eben-Ezer v Dzięgielowu (Polsko) a ředitelem Diakonie Eben-Ezer v Lemgu Dr. Bartoltem Haase (Německo).

Život a mučednickou smrt pastora Karola Kulisze přesně vystihuje biblický text umístěný na pamětní desce: " Bojoval jsem dobrý boj, svůj běh jsem dokončil, víru jsem zachoval". O tomto Božím svědku můžeme říci, že byl to muž velikého srdce a průkopnických činů. Narodil se 12. června 1873 v Dzięgielowu (nyní Polsko). Po maturitě na evangelickém gymnaziu v Těšíně absolvoval teologické studia ve Vídni a v Erlangenu. V roce 1898 se stal vikářem sboru v Komorní Lhotce a následně jeho pastorem v roce 1907. Jeho působení v tomto sboru bylo naplněno službou duchovenskou a sociální. Zakládá tzv. Křesťanské společenství (1905) za účelem růstu osobní zbožnosti členů a péče o sociálně slabé. Pořádá také mezinárodní konferenci představitelů probuzeneckých hnutí v evangelických církvích s účastí mnoha osobností, jako např.: Friedrich Wilhelm Baedeker, Eva von Thiele-Winckler, Kristína Royová, Ján Roháček, Martin Urban, Paul Wißwede, a jiní. Diakonickou službu začíná nejdříve skromným útulkem pro sirotky v malé dřevěnce č.p.129 v Komorní Lhotce (1908) a následně výstavbou domu pro sirotky a lidí staré, bez domova pod názvem "Betezda" (1913). Tyto domovy byly udržovány z darů evangelíků a to i v těžké době 1. světové války. Po rozdělení Těšínského Slezska v 1920 roce opouští pastor Karol Kulisz Komorní Lhotku a je povolán pastorem Ježíšova kostela v Těšíně a pak také Seniorem (vedoucím pastorem) slezských sborů evangelické církve. Pokračuje v diakonické službě, zakládá sociální ústav péče o sirotky a osoby vyloučené ve svém rodišti v Dzięgielowu, kde také zakládá Evangelický ženský diakonát Eben-Ezer, který působí do dnešní doby.

Tuto pozhnanou práci bohužel zpřetrhalo vypuknutí 2. světové války a pastor Karol Kulisz byl zadržen Gestapem v rámci akce "Intelligenzaktion Schlesien", následně uvězněn v koncentračním táboru v Buchenwaldu, kde umírá v důsledku mučení a vyčerpání v tzv. bunkru smrti 8. května 1940.

Umístěním pamětní desky v místě kruté nacistické represe - koncentračním táboru v Buchenwaldu, kde v době 2. světové války bylo umučeno kolem 56 000 vězňů, byl takto konečně splácen dluh paměti slezského lidu tomuto Božímu svědku, nestoru slezské diakonie, Karolu Kuliszovi.

Služba potřebným započata pastorem Karolem Kuliszem však pokračuje do dnešní doby jak na území Polska tak i v České republice - ať již v evangelizační práci Křesťanského společenství a také v diakonické službě Slezské diakonie, která si letos připomíná 30. výročí obnovení činnosti po skončení komunistické diktatury. Také původní domov "Betezda" založený pastorem Kuliszem byl letos obnoven a slouží dál svému účelu, péče o osoby postižené.

Ing. Adam Ciešlar, předseda Hereditas z.s., foto Lumír Svoboda